DERS KUTUSU
DERSKUTUSU.COM

ÇALIŞMA KÂĞIDI CEVAPLI

11. Sınıf · Felsefe · 4. Hafta

Ad Soyad: _____
Sınıf / No: _____
Tarih: _____

# Çevre Sorunlarıyla İlgili Felsefi Argümanlar ve İklim Adaleti

FEL.11.1.2. Çevre sorunlarıyla ilgili felsefi düşünce ortaya koyabilme

**HATIRLAYALIM**

- İklim adaleti; küresel iklim krizinde en az karbon salan yoksul toplumların ve gelecek nesillerin haklarını ahlaki bir sorumluluk olarak savunur.
- Biyosentrik eşitlikçilik her canlı türünün kendi yaşam potansiyelini gerçekleştirme hakkını ontolojik bir değer sayar.
- Ekolojik sürdürülebilirlik yalnızca ekonomik bir kaynak optimizasyonu değil, doğanın bütünlüğüne duyulan felsefi bir saygıdır.

## 1 EŞLEŞTİRME

Çevre felsefesi kavramlarını savundukları temel ahlaki tezlerle eşleştiriniz.

| 1 | 2 | 3 | 4 |
|---|---|---|---|
| 1. İklim Adaleti | 2. Gelecek Nesil | 3. İçsel Değer | 4. Derin Ekoloji |
| Tarihsel Kirlilik Bedeli | Kuşaklararası Sorumluluk | Varlığın Kendi Amacı | Köklü Zihniyet Değişimi |

d 1. İklim Adaleti

b 2. Antroposentrizm

a 3. Biyosentrizm

c 4. Ekosentrizm

a) İnsan dışındaki bütün canlı türlerine de ahlaki özne statüsü verme

b) İnsanın menfaatlerini doğanın tüm varlıklarından üstün tutma

c) Toprak, su ve havayı da içeren ekosistemi bir bütün olarak koruma

d) Gelişmiş ülkelerin tarihsel kirlilik bedelini üstlenmesi gerekliliği

## 2 ÇOKTAN SEÇMELİ

Bir düşünürün 'Gelecekte doğacak çocuklar bugünkü fabrikaların kararlarında oy kullanamaz; bu yüzden onların haklarını korumak bugünkü insanın ahlaki ödevidir' argümanı neyi savunur?

**KUŞAKLARARASI ADALET VE GELECEK KUŞAKLARIN HAKKI**

| 1. Bugünün İnsanı | 2. Kaynak Emaneti | 3. İklim Güvencesi | 4. Gelecek Nesil |
|---|---|---|---|
| Ahlaki karar verici | Özenli ve tasarruflu | Yıkımı sınırlandırma | Yaşanabilir temiz dünya |

(A) Bütün sanayi üretimlerinin derhal tamamen durdurulmasını

(B) Kuşaklararası adalet ve gelecek nesillere karşı sorumluluğu

(C) Doğal afetlerin insan iradesinden tamamen bağımsız olduğunu

(D) Yalnızca bireysel zenginleşmeyi hedefleyen serbest piyasayı

## 3 ÇOKTAN SEÇMELİ

Gelişmiş ülkelerin aşırı fosil yakıt tüketerek dünyayı kirletmesi, ancak kuraklık ve su kıtlığını en çok az gelişmiş ülkelerin çekmesi felsefede hangi kavramla tartışılır?

**KÜRESEL İKLİM ADALETİ: SALINIM VE ETKİ DENGESİZLİĞİ**

| Gelişmiş Sanayi | Kırılgan Bölgeler |
|---|---|
| Yüksek Karbon Salımı | Düşük Karbon Salımı |
| Tarihsel Kirlilik Sorumlusu | En Ağır Kuraklık ve Sel |

(A) Küresel iklim adaleti ve sorumluluk dağılımı problemiyle

(B) Orta Çağ skolastik felsefesinin tümeller tartışmasıyla

(C) Sanat felsefesindeki mimesis ve taklit kuramıyla

(D) Bilgi kuramındaki septisizm ve aşırı şüphecilikle

## 4 BOŞLUK DOLDURMA

Boş bırakılan yere uygun kavramı yazınız.

**ÇEVRE ETİĞİNDE DEĞER PARADİGMALARI**

| Araçsal Paradigma | İçsel Paradigma |
|---|---|
| Doğa madendir, tüketilir | Doğa amaçtır, korunur |
| İnsan merkezci çıkar | Biyotik varoluş hakkı |

adaleti

1. İklim değişikliğinin doğurduğu külfetlerin ve maliyetlerin ülkeler arasında hakkaniyetle paylaşılmasını savunan felsefi ilkeye iklim ____adaleti____ denir.

## 5 BOŞLUK DOLDURMA

Boş bırakılan yere uygun kavramı yazınız.

ayak izi

1. Bugünkü insan faaliyetlerinin doğada bıraktığı biyolojik ve karbon yükünü ölçen göstergeye ekolojik ____ayak izi____ denir.

**6** ÇOKTAN SEÇMELİ

'Doğa insan için yaratılmış bir madendir, gücü yeten dilediği gibi tüketir' görüşüne karşı çevre merkezci (ekosentrik) felsefenin getirdiği en temel itiraz hangisidir?

(A) Madenlerin uzay teknolojisinde daha karlı kullanılabileceği

(B) Doğanın insan çıkarlarından bağımsız, kendi içinde içsel bir değer taşıdığı

(C) Fabrikaların şehir merkezlerinden uzaklara taşınması gerektiği

(D) İnsan nüfusunun yapay yollarla sınırlandırılmasının zorunlu olduğu

**7** ÇOKTAN SEÇMELİ

Arne Naess'in derin ekoloji ilkelerinden biri olan 'İnsan dışı yaşam formlarının zenginliği ve çeşitliliği kendi başına bir değerdir' tezi hangisini doğrudan reddeder?

ARNE NAESS: DERİN EKOLOJİ İLKELERİ

| 1. Biyotik Eşitlik | 2. Sadeliğe Çağrı | 3. Çeşitlilik | 4. Eylem Bilinci |
|---|---|---|---|
| Tüm türlerin varoluş hakkı | Maddi tüketimi azaltma | Biyolojik zenginlik değeri | Sorumlu felsefi duruş |

(A) Doğayı sadece insanoğlunun emrine amade bir tüketim deposu gören kibri

(B) Canlıların birbirleriyle besin zincirinde madde alışverişi yapmasını

(C) Güneş ışınlarının yeryüzündeki bitkilerde fotosentezi başlatmasını

(D) Yağmur sularının yeraltı akiferlerinde doğal olarak süzülüp arınmasını

**8** BOŞLUK DOLDURMA

Boş bırakılan yere uygun kavramı yazınız.

SÜRDÜRÜLEBİLİR DÜNYA İÇİN FELSEFİ ADIMLAR

| İlke 1 | İlke 2 | İlke 3 | İlke 4 |
|---|---|---|---|
| Farkındalık | İklim Adaleti | Hakkaniyet | Biyotik Uyum |

derin

1. Tüm canlıların ve ekosistemin yaşam hakkını savunan, insanı doğanın efendisi değil bir parçası gören felsefi görüşe ____derin____ ekoloji denir.

**9** AÇIK UÇLU

İklim adaleti ilkesinin küresel çevre müzakerelerindeki temel etik rolünü yazınız.

Tarihsel kirlilikte payı az olan yoksul toplumların ve gelecek nesillerin hakkını savunur.

**10** EŞLEŞTİRME

Çevre etiğindeki değer modellerini savundukları temel ilkelerle denk getiriniz.

ÇEVRE POLİTİKALARININ FELSEFİ TEMELLERİ TABLOSU

| Politika İlkesi | Felsefi Argümanı | Etik Dayanağı |
|---|---|---|
| Kirleten Öder | Zarar veren bedelini üstlenir | Düzeltici Adalet |
| İklim Fonu | Zengin ülkeler yoksula destek verir | Dağıtıcı İklim Adaleti |
| İhtiyat İlkesi | Geri dönülmez riski önceden durdurma | Hans Jonas Sorumluluğu |

C 1. Araçsal Bakış

a 2. İçsel Bakış

b 3. Sığ Çözüm

d 4. Derin Çözüm

a) Bir dağın veya kurdun sırf var olduğu için ontolojik saygı görmesi

b) Tüketim hızını kesmeden bacalara sadece filtre takarak yetinme

c) Doğanın yalnızca insan ihtiyaçlarını karşıladığı ölçüde kıymetli olması

d) İnsan ile doğanın uyumunu amaçlayan köklü bir zihniyet devrimi

**11** ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki ekolojik taşıma kapasitesi ve küresel aşım günü şeması incelendiğinde, modern toplumların sergilediği tutarsızlık hangisidir?

DÜNYA LİMİT AŞIM GÜNÜ: EKOLOJİK BORÇLANMA

| Doğal Yenilenme | Aşırı Tüketim Yükü |
|---|---|
| Gezegenin yıllık bütçesi | Kaynaklar erken tükenir |
| Sürdürülebilir sınır: 1 Dünya | Gelecekten borç çalınır |

(A) Yenilenebilir rüzgâr enerjisi yatırımlarının aşırı artması

(B) Geleneksel tarım yöntemlerine duyulan ilginin yükselmesi

(C) Bütün hayvan türlerinin şehir parklarında beslenmesi

(D) Dünyanın bir yılda ürettiği biyolojik kaynağı birkaç ayda tüketmek

**12** ÇOKTAN SEÇMELİ

Çevre sorunlarının çözümü için hazırlanan uluslararası protokollerde 'ortak fakat farklılaştırılmış sorumluluklar' ilkesinin kabul edilmesinin felsefi dayanağı nedir?

(A) Sanayi devriminden beri en çok kirleten zengin ülkelerin daha çok yük üstlenmesi

(B) Bütün ülkelerin milli gelirlerine bakılmaksızın tam eşit aidat ödemesi

(C) Afrika kıtasındaki ormanların tamamen kereste üretimine tahsis edilmesi

(D) Kutup bölgelerinin turizm şirketlerine özel mülk olarak satılması